

...

Fővárosi Ítéltábla

12.Gf.40.016/2023/7-II.

A Fővárosi Ítéltábla a jogi képviselő1., ügyintéző: jogi képviselő2 ügyvéd) által képviselt felperes2 (felperes címe) felperesnek, a jogi képviselő3) által képviselt Alperes1 (alperes címe) alperes ellen gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének marasztalása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2022. december 1-jén meghozott 5.G.41.995/2022/8-I. számú ítélete ellen az alperes által 11. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – a 2023. március 22-én megtartott nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az alperesnek a peres eljárás felfüggesztésére, továbbá az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasítja, az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, a felperes részére megítélt perköltség vonatkozásában akként változtatja meg, hogy az alperest 1.030.000 (egymillió-harmincezer) forint jogtanácsosi munkadíj megfizetésére kötelezi.

Az alperes részére az elsőfokú eljárásra kiterjedően személyes költségmentességet engedélyez, melyre figyelemmel az 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint elsőfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Megállapítja, hogy a 2.215.326 (kétmillió-kettőszáztizenötezer-háromszázhuszonhat) forint másodfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 515.375 (ötszáztizenötezer-háromszázhetvenöt) forint + áfa másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 27.691.576 forintot és 2.530.000 forint perköltséget.

A fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a Fővárosi Törvényszék 25.G.40.693/2020/16-I. számú ítélete elleni fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2021. június 16-án meghozott 12.Gf.40.105/2021/6. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes a adós1 adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2015. július 16-án történt bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona 27.691.576 forinttal csökkent. A jogerős ítéletet a Kúria a Gfv.VI.30.461/2021/7. számú ítéletével hatályában fenntartotta.

[2] A felszámolás során eljáró törvényszék a 2020. május 5-én jogerőre emelkedett határozatával az adós elleni felszámolási eljárást egyszerűsített módon befejezte és az adós társaságot megszüntette. A végzésben foglaltak szerint adósi vagyon hiányában a bíróság mellőzte a hitelezői igények kielégítésére és a felszámolási költség megtérítésére vonatkozó rendelkezést.

[3] Az adós hitelezője, a hitelező1 „f.a.”, mint engedményező és a felperes, mint engedményes között 2021. szeptember 1-jén követelés adásvételi és engedményezési szerződés jött létre, mely szerződéssel az engedményező a felperesre ruházta át az alperessel szemben fennálló 27.691.576 forint összegű követelését.

[4] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 27.691.576 forint és a perköltség megfizetésére. Az érvényesíteni kívánt jogát a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (11) bekezdésére alapította, hivatkozva a felelősséget megállapító jogerős ítéletre.

Előadta, hogy a hitelező2. „f.a.” hitelező alperessel szembeni, a per tárgyát képező követelésének az engedményese, így jogosult annak érvényesítésére. Az adós felszámolási eljárásában a jogelődje 414.217.787 forint összegű hitelezői igényt jelentett be, mely követelést a felszámoló nyilvántartásba vett, azonban a felszámolási eljárásban adósi vagyon hiányában a hitelezői igénye kielégítésére nem került sor. A felperesi jogelőd az adós felszámolási eljárásának ideje alatt a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján peres eljárást indított az alperessel szemben a felelősségének megállapítása iránt, melyben a bíróság jogerősen megállapította az alperes felelősségét. Hangsúlyozta, a marasztalási perben az alperesi felelősség fennállása, az összességében megállapított felelősség mértéke, valamint a felelősség alapját képező követelés elévülése nem vizsgálható.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a megállapítási perben megállapított 27.691.576 forint teljes egészében elévült követelésen alapult, ezért a felperes jelen perben érvényesített követelése a jogerős megállapítás ellenére elévült. Elévült követelés pedig bírósági úton nem érvényesíthető. A felperesi követelés a felperesi jogelőd által a egyéb1 „f.a.” felé bejelenteni elmulasztott követelés, mint alapkövetelés mellékkövetelése. A főkötelezettel szembeni követelés elévülése a mellékkövetelés elévülését is maga után vonja, így a felperes vele szemben igényt nem érvényesíthet.

Másodlagosan a kereset részbeni elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy amennyiben az alperes a követelését érvényesítette volna, úgy a felperesi jogelődöt legfeljebb 6.196.745 forint illette volna meg.

[6] A törvényszék döntése indokolásában megállapította, hogy a felperes keresete alapos.

Rögzítette, az alperes felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján indult perben jogerősen megállapításra került, melyre figyelemmel a Cstv. 33/A. § (11) bekezdése szerint kérhető az adós volt vezetőjének kötelezése a felszámolási eljárásban meg nem térült hitelezői követelés kifizetésére az okozott vagyoni hátrány mértékéig.

Hangsúlyozta, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 360. § (1) bekezdése szerint a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék. A megállapítási per a felelősség adott összegre vonatkozó fennállása szempontjából anyagi jogerő hatással bír, az a marasztalási perben vitássá már nem tehető, erre tekintettel az alperesnek az elévülésre, illetve az összecszerűsége vonatkozó előadása jelen perben érdemben nem vizsgálható.

A törvényszék a pervesztes alperest kötelezte a felperes részére a felperes által megfizetett 1.500.000 forint eljárási illeték, valamint 1.030.000 forint jogtanácsosi díj megfizetésére.

[7] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben a Pp. 123. § (2) bekezdése alapján, polgári per „megindítására” tekintettel – mely per a jelen per előkérdése – a peres eljárás felfüggesztését kérte.

A fellebbezésében elsődlegesen a perbeli legitimáció hiánya okából az ítélet hatályon kívül helyezését, a per megszüntetését, és a perköltség megfizetésére a felperes kötelezését kérte. Másodlagosan – az engedményezési szerződés létre nem jött voltára figyelemmel – szintén a perbeli legitimáció hiányában az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Harmadlagos kérelmében az ítélet megváltoztatását és a keresetet elutasítását kérte a felperes perbeli legitimációjának hiányára tekintettel, míg negyedleges kérelme az ítélet megváltoztatására, a kereset elutasítására, valamint a felperes perköltségben

történő marasztalására irányult. Ötödlegesen az illeték fizetésre vonatkozó részében kérte az ítélet megváltoztatását, kérve, hogy az ítéltábla mellőzze az alperes illetékfizetésre történő kötelezését a felperes részére, továbbá mérsékelje a felperest megillető jogtanácsosi munkadíj mértékét.

Előadta, hogy a fellebbezési kérelmei egymással eshetőlegesen viszonyban állnak.

[8] Mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás során, 2021. november 17-én költségmentességi kérelmet terjesztett elő az írásbeli ellenkérelmében, amit az elsőfokú bíróság elmulasztott elbírálni, ezért a Pp. 156. § (1) bekezdése alapján kifogással él az eljárás szabálytalansága ellen. Bejelentette, hogy Budapest Főváros Kormányhivatala Hatósági Bizonyítványával szociális rászorultságát állapította meg egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából, ezért számára a 2017. évi CXXVIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján a költségmentességet engedélyezni kell. Erre tekintettel elsődlegesen teljes személyes költségmentesség, másodlagosan az eljárási illetékre kiterjedő részleges személyes költségmentesség, harmadlagosan teljes személyes költségfeljegyzési jog, negyedlegesen az eljárási illetékre kiterjedő részleges személyes költségfeljegyzési jog biztosítását, továbbá a felperes kötelezését kérte az eljárási költségek viselésére.

[9] A jogorvoslati kérelme indokolásában a Cstv. 33/A. § (11) bekezdésének, a Pp. 176. § (1) bekezdés g) pontjának, a 240. § (1) bekezdés a) pontjának, valamint a 379. § felhívását követően elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a keresetlevelet a törvényszéknek vissza kellett volna utasítania, mivel a marasztalási per kezdeményezésére csak a hitelező jogosult, míg a felperes nem volt hitelezője az adósnak. A törvényszék ezt elmulasztotta, így az eljárás hivatalból történő megszüntetésének van helye.

[10] A másodlagos fellebbezési kérelem kapcsán kifejtette, a felperes jogelődje és a felperes között létrejött követelés adásvételi és engedményezési szerződés nem tartalmazza az engedményezés tárgyát képező követelés vételárát, így az engedményezési szerződés létre nem jöttnek tekintendő. Ennek hivatalból történő észlelését az elsőfokú bíróság elmulasztotta, mellyel az eljárás lényeges szabályait megsértette, ami az ügy érdemére kihatott. Ezért kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

A harmadlagos fellebbezési kérelme tekintetében – amennyiben az ítéltábla a másodlagos kérelmét nem tekintené megalapozottnak – az engedményezési szerződés létre nem jött okán, a felperesi perbeli legitimáció hiánya miatt az ítélet megváltoztatását kérte.

[11] A negyedleges fellebbezési kérelme indokaként az elsőfokú ítélet elévüléssel és összecszerűséggel kapcsolatos hivatkozásainak a megalapozatlanságára hivatkozott. A törvényszék az ítéletét arra alapította, hogy az alperes felelősségének ténye, annak összecszerűsége jogerősen megállapítást nyert, így az alperesnek az elévülésre, illetve az összecszerűségre vonatkozó előadása a jelen perben nem vizsgálható.

Úgy vélte, a törvényszék megalapozatlanul vonta a nem vitatható körülmények közé az elévülésre történő hivatkozást, mivel ez nem kérdőjelezi meg sem a felelősség fennállását, sem annak összszerszerűségét. Az elévülésre történő hivatkozást arra a körülményre alapítja, mely szerint a jelen perben érvényesített követelés mögöttes felelősségen alapul. Az alperesnek ezért joga van valamennyi olyan hivatkozás megtételére, melyre a követelés főkötelezettje is hivatkozhatna. Azaz az elévülés nem az alperesi felelősséget, illetve annak mértékét, hanem a követelés bírósági eljárásban való érvényesíthetőségét „vitatja” a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:23. § (1) bekezdése alapján. A Ptk. nem tartalmaz eltérő hivatkozást a vezetői mögöttes felelősség alapján fennálló elévült követelés kivételes érvényesíthetősége vonatkozásában. Bár a Ptk. 6:23. § (4) bekezdése szerint az elévülést hivatalból nem lehet figyelembe venni, azonban kérelemre igen. Megjegyezte, az ettől eltérő joggyakorlat téves, az szemben áll a Ptk. 6:23. § (1) bekezdésében, illetve a Ptk. 1:2. § (2) bekezdésében írtakkal.

Téves az a bírói gyakorlat, mely szerint a megállapítási perben rögzített összszerszerűség nem vitatható a marasztalási perben. A Cstv. 33/A. § (11) bekezdése szerinti „az okozott vagyoni hátrány mértékéig” megfogalmazás egy keret, a marasztalási perben kötőerővel csupán a megállapított összszerszerűség felső határa bír, ezért az alperes vitatja a vele szemben érvényesített követelés összszerszerűségét.

[12] A perköltség vonatkozásában előterjesztett fellebbezési kérelme kapcsán előadta, hogy a Pp. 156. § (1) bekezdése alapján kifogást terjeszt elő az eljárás szabálytalansága ellen, mivel az elsőfokú bíróság elmulasztotta elbírálni a költségmentesség iránti kérelmet. Hangsúlyozta, hogy az illetékes kormányhivatal az alperes rászorultságát egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából megállapította, ezért részére költségmentességet kell engedélyezni a 2017. évi CXXVIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján, így nem értelmezhető az öt illetékfizetésre kötelező ítéleti rendelkezés.

[13] Hivatkozott továbbá arra is, hogy Alaptörvény ellenes a Pp. 95. § és 96. § költségmentességi szabályozása. A Pp. 95. § (1) bekezdés a) pontja szerint a költségmentességben részesített fél csupán az illeték előzetes megfizetése alól mentes, míg a 96. § (1) bekezdése szintén az előzetes illetékfizetés, valamint a meg nem fizetett illeték megfizetése alól mentesít. Azon alperesek, akik az illeték megfizetésére képes felperesekkel szemben kívánnak fellépni, hátrányosabb helyzetbe kerülnek, mint azok, akik esetében a felperes az illeték megfizetésére nem képes. A tehetősebb felperesekkel szemben a költségmentességre jogosult alperesek joghátrányba kerülnek, hiszen pervesztességük esetén nem számíthatnak arra, hogy a költségmentességre való jogosultságuk ellenére az illeték megfizetése alól mentesüljenek. A hivatkozott szabályozás az Alaptörvény B. cikkének (1), a XV. cikkének (1), valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik. Erre figyelemmel kérte, hogy az ítéltábla kezdeményezze az Alkotmánybíróságnál a Pp. 95. § és 96. § Alaptörvénnyel való összhangjának a vizsgálatát.

[14] A fentieken túl sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság 1.030.000 forint jogtanácsosi munkadíj megfizetésére kötelezte. Álláspontja szerint annak összege nem áll

arányban az elvégzett kamarai jogtanácsosi tevékenységgel. Nem vitatta, hogy a pertárgy érték magas, azonban a kétszakaszos eljárásban a marasztalási per egy egyszerű, automatizmuson alapuló folyamánya a megállapítási pernek, ezért a megállapított munkadíj mérséklését indítványozta.

[15] Kitért arra is, hogy 2022. november 29-én eljárás felfüggesztés iránti kérelmet terjesztett elő az elsőfokú bíróságon, mivel aznap a Fővárosi Törvényszékre megállapítási keresetet nyújtott be a jelen perben érvényesített követelés nem létező voltának a megállapítása iránt. Az elsőfokú bíróság a 8. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben említést tett az alperesi iratról, azonban azt nem ismertette és az ítéletében sem tett említést róla. Az elsőfokú bíróságnak a berekesztett tárgyalást újból meg kellett volna nyitnia és a per tárgyalását fel kellett volna függesztenie, ezért a Pp. 123. § (2) bekezdése alapján kérte a jelen peres eljárás felfüggesztését.

[16] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását és az alperes kötelezését kérte a felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Az eljárás szabálytalansága miatti kifogást illetően előadta, az okafogyottá vált, mivel a törvényszék a költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet a 12. sorszámú végzésével elbírálta. Ugyanakkor álláspontja szerint az alperes költségmentesség engedélyezése iránti kérelme alaptalan, így kérte a személyes költségmentesség felülvizsgálatát és annak megvonását a 2017. évi CXXVIII. törvény 15. § (1) bekezdés ba) pontja alapján. Előadta, hogy az alperes anyagi körülményei nem indokolták a hatósági bizonyítvány kiállítását, mivel az alperes olyan ingatlanokkal rendelkezett, melyek nem a saját és nem az általa eltartott személy lakhatását biztosították, melyeket azonban elajándékozott. A szerződések megkötésére akkor került sor, amikor az alperes felelősségének megállapítása iránti perben jogerős ítélet született, és már rendelkezésre állt a kúriai határozat, illetve a perújítási kérelmet elutasító végzés. Kérte az alperes felhívását a fellebbezési illeték megfizetésére, míg annak elmulasztása esetén kérte a fellebbezés visszautasítását.

[17] Vitatta azt is, hogy nem volt jogosult a jelen per megindítására. Előadta, hogy az adós felszámolási eljárásában a felperes jogelődje a hitelezői igényét bejelentette, azt a felszámoló nyilvántartásba vette. A felperesi jogelőd az alperes felelősségének megállapítása iránti pert még az adós törlése előtt kezdeményezte, melynek jogerős befejezését követően került sor a követelés engedményezésére. Az alperes az engedményezési szerződés hiányosságára csak később utalt, azonban ez a hivatkozása minden alapot nélkülöz.

Előadta, hogy az engedményezési szerződés alapján a Ptk.6:193. § értelmében a perbeli követelés érvényesítésére, mint jogutód jogosult, és az alperesi érvelés kapcsán megjegyezte, az engedményezés ingyenesen is történhet. Egyebekben pedig az engedményezési szerződés 2.1. pontjában a felek rögzítették, hogy az engedményes a követelés ellenértékét korábban már teljesítette. Az alperes által hivatkozottakból nem vezethető le az az alperesi állítás, mely szerint az engedményezési szerződés létre nem jöttek tekintendő, amit a bíróságnak hivatalból észlelnie kellett volna. Az alperes nem jelölte meg az általa állítottan megsértett

eljárási szabályt. Hangsúlyozta, a Pp. 373. § (2) bekezdése meghatározza, hogy mikor kerülhet sor új tény állítására a fellebbezésben. Az alperes az engedményezési szerződésről már a kereset közlésével tudomást szerzett, tehát annak a létre nem jött voltára vonatkozó hivatkozása elkésett.

[18] Az elévülési hivatkozás kapcsán előadta, az alperes csak a marasztalási perben tett egyértelmű nyilatkozatot az elévülésre, állítva, hogy az elévült követelés bírósági eljárásban nem érvényesíthető. Ilyen jog- és tényállítás az alperesnek a megállapítási perben nem volt, csak érintőlegesen hivatkozott az elévülés kérdésére. A felperes utalt a Fővárosi Ítéltábla 11.Gpkf.43.839/2022/2. számú végzésére, mellyel az ítéltábla a törvényszék perújítási kérelmet elutasító végzését helybenhagyta. Mivel az elévülésre történt hivatkozás nem szolgálhatott a perújítás alapjául, így azt a jelen fellebbezési eljárásban sem lehet figyelembe venni. Hangsúlyozta, az alperesnek a felelősség megállapítása iránti perben született jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelme, valamint a perújítási kérelme is eredménytelen volt, míg a marasztalási perben született ítélettel szembeni másodfokú eljárás nem biztosíthat teret az alperes olyan hivatkozásainak, amelyek sem a perújítási, sem a felülvizsgálati eljárásban nem voltak elfogadhatóak. Okiratellenes azon alperesi állítás, mely szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta hivatalból figyelembe venni az elévülés kérdését, ugyanis a törvényszék ténylegesen foglalkozott ezen érveléssel az ítélet [15] bekezdésében.

Az alperes nem bizonyította az arra vonatkozó érvelését sem, hogy „az okozott vagyoni hátrány mértékéig” kitétel egy keretjelleg, ez pusztán a felső határt jelenti, és az alperes továbbra is vitathatja a vele szemben érvényesített követelésösszegezését. Ennek elfogadása esetén kiüresedne a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti per, hiszen a vagyonszökkenés mértékét, és a ki nem elégített hitelezői igények összegezését a keresetet benyújtó hitelező ismételten köteles lenne bizonyítani. Az elsőfokú bíróság ítélete a [15] bekezdésben kellő indokát adta annak, hogy miért nincs helye jelen perben az összegezés vitatásának.

[19] Ellenezte a megállapított jogtanácsosi díj összegének csökkentését és vitatta, hogy az elvégzett jogi munka nem áll arányban a megállapított munkadíjjal. E körben kifejtette, a megállapítási perben született terjedelmes jogerős ítélet feldolgozását követően a felperesnek egy teljeskörű, a Pp. minden követelményének megfelelő keresetet kellett előterjesztenie. Ezen túlmenően az alperesi védekezéssel kapcsolatban további peres beadványokat szerkesztett és nyújtott be. A bíróság az ügyben több tárgyalást tartott, melyen a felperesi jogi képviselő személyesen mindig részt vett, továbbá a perben az eljárás felfüggesztésére is sor került, mely döntés ellen a felperes fellebbezést terjesztett elő, eredményesen. Vitatta azon alperesi állítást, hogy a marasztalási per egy egyszerű, automatizmuson alapuló per, a megállapítási per folyamánya, melyre tekintettel a perköltség mérséklése indokolt.

[20] Vitatta az alperes által állított Alaptörvény ellenességet is, és úgy vélte, hogy az alperes nem fejtette ki részletesen az érvelését arra, hogy a Pp. 95. § és 96. § mely rendelkezései tekintetében nem érvényesülnek az Alaptörvény hivatkozott pontjai. A pernyertes fél költségeit a pereszes fél viseli a Pp. alapján, ezért ellenezte az Alkotmánybíróság megkeresését.

[21] Az eljárás felfüggesztésére vonatkozó kérelem kapcsán előadta, az alperes az elsőfokú eljárás során az eljárás felfüggesztése iránti újabb kérelmét a tárgyalás berekesztését követően terjesztette elő, ezért azt nem kellett elbírálni. Utalt arra is, hogy a perindítás joghatása a kereset közlésével áll be, melynek megtörténte az alperes maga sem hivatkozott. A tárgyalás ismételt megnyitása körben a Pp. 224. § (3) bekezdése tartalmaz rendelkezést, mely szerint a tanács tagjainak személyében bekövetkezett változás kivételével a tárgyalás újbóli megnyitása csak egy lehetőség a bíróság számára. Ezért az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. rendelkezéseit azáltal, hogy az alperes által közölt kereset benyújtására tekintettel a tárgyalást nem nyitotta meg újból.

A perújítási kérelmet elbíráló döntés kapcsán hivatkozott a Pp. 373. §-ára, előadva, hogy a döntésről az elsőfokú ítélet meghozatalát követően szerzett tudomást.

[22] A törvényszék a 2023. január 10-én meghozott 12. sorszámú végzésében az alperes részére személyes költségmentességet engedélyezett

[23] A fellebbezés az alábbiakra tekintettel túlnyomórészt alaptalan.

[24] A törvényszék az ügyben a tényállást helyesen állapította meg, és abból az ügy érdemét tekintve helytálló jogkövetkeztetést vont le. A fellebbezésben foglaltak nem adnak alapot sem az ítélet hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére, illetve új eljárás lefolytatására való utasítására, sem annak az ügy érdemét érintő megváltoztatására.

Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság releváns tényállásból levont, az alperes marasztalását eredményező jogkövetkeztetésével és annak indokolásával is, és annak megismétlése nélkül, a fellebbezési kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiak kiemelését, illetve az illeték kapcsán az alábbi módosítást tartja szükségesnek.

[25] Tekintettel arra, hogy az alperes fellebbezésében több, egymással eshetőlegesen viszonyban álló fellebbezési kérelmet terjesztett elő, illetve az eljárás felfüggesztés iránti kérelmet is előterjesztett, így az ítéltábla az alperesi kérelmeket előterjesztésük sorrendjében vizsgálta.

[26] Mivel az alperes mindenekelőtt az eljárás felfüggesztését kérte az általa időközben a felperesi jogelőddel szemben előterjesztett, a „jelen perben érvényesített felperesi követelés” nem létező szerződésen alapuló voltának a megállapítása iránti keresetre hivatkozással, sérelmezve azt is, hogy az elsőfokú eljárás során, a tárgyalás berekesztését követően előterjesztett felfüggesztés iránti kérelmét a törvényszék figyelmen kívül hagyta,

így az ítéltábla a fellebbezési kérelmek elbírálását megelőzően e kérelmet, illetve állított jogszabálysértés megvalósulását vizsgálta.

[27] A Pp.123. § (2) bekezdés értelmében a bíróság az írásbeli ellenkérelem – vagy annak hiányában beszámítás – előterjesztését követően a peres eljárást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelynek tárgyában közigazgatási per, más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más közigazgatási vagy polgári eljárás már folyamatban van.

[28] Azon túlmenően, hogy az alperes a más polgári per „folyamatban létét” a kérelmében nem igazolta – pusztán a keresetlevél bíróság részére való megküldésére csatolt bizonyítékot –, a hivatkozott eljárás egyébként sem szolgálhat alapul a jelen eljárás felfüggesztésére. Az adott pernek ugyanis az alperesi felelősség megállapítása az előkérdése, melyre nem vitatottan jogerősen sor került, így tévesen kérte az általa más tárgyban előterjesztett kereseti kérelemre hivatkozással a jelen eljárás felfüggesztését.

[29] Általános jelleggel hangsúlyozza továbbá az ítéltábla azt is, hogy a Pp. 373. § (1) bekezdése alapján a fellebbezésben és a másodfokú eljárás során – a (2)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel – egyebek mellett az ellenkérelmet megváltoztatni nem lehet, utólagos bizonyításnak nincs helye. A Pp. 373. § (2) bekezdése alapján a fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be, feltéve, hogy elbírálása esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezett volna.

[30] Az adott esetben – azon túlmenően, hogy az alperes maga sem hivatkozott az új tényre való hivatkozás megengedhetőségére –, a rendelkezésre álló adatokból az állapítható meg, hogy az alperes az adós felszámolási eljárásában hitelezői igényt érvényesítő jogelőd felperes hitelezői igényét korábban nem vonta kétségbe, annak alaptalanságára előadást egyáltalán nem tett. Erre először a tárgyalás berekesztését követően, a 2022. november 29-én előterjesztett beadványában hivatkozott, kérve a tárgyalás újbóli megnyitását és az eljárás felfüggesztését. Mint arra a felperes is hivatkozott, a berekesztett tárgyalás újbóli megnyitása a Pp. 224. § (3) bekezdése alapján csak akkor kötelező a bíróság számára, ha a tárgyalás berekesztése és a határozat meghozatala között a tanács tagjainak személyében változás állt be. Minden más esetben a tárgyalás újbóli megnyitása csupán lehetőség a bíróság számára, ha azt indokoltnak tartja. Mivel adott esetben az eljáró tanács személyében változás nem következett be, ezért a bíróságnak nem is volt olyan kötelezettsége, hogy a már berekesztett tárgyalást újból megnyissa.

Rámutat az ítéltábla arra is, hogy a Pp. 183. § értelmében a felek a perfelvétel körében a jogvita kereteit a perfelvételi nyilatkozattal meghatározzák. Az alperesnek minden, a jogvita elbírálására kiható nyilatkozatát a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig kell megtennie. Mivel olyan előadást maga sem tett, mely szerint a tárgyalás berekesztését követően

tudomására jutott tények alapján tette vitássá a felperesi jogelőd követelését, és ezáltal hitelezői minőségét, így ez okból is alaptalanul sérelmezte a tárgyalás újbóli megnyitásának az elmaradását, illetve a beadványa, és ezáltal a felfüggesztés iránti kérelme figyelmen kívül hagyását.

[31] A fentiek okán nem sértett jogszabályt a törvényszék az alperesi kérelem figyelmen kívül hagyásával, és mivel a kifejtettek alapján az eljárás felfüggesztésének a feltétele nem áll fenn, ezért az ítéltábla az erre irányuló kérelmet elutasította.

[32] Az alperes elsődleges, másodlagos és harmadlagos jogorvoslati kérelmében lényegében a felperes perbeli legitimációjának hiányára hivatkozott. E körben egyrészt azzal érvelt, hogy a felperes nem volt hitelezője az adósnak, másrészt a felperes és jogelődje között létrejött adásvételi és engedményezési szerződés az engedményezett követelés ellenértéke megjelölésének hiánya miatt létre nem jött szerződésnek minősül, vagyis a felperes a fenti okok miatt nem rendelkezik keresetességi joggal.

Azon túlmenően, hogy az alperes a felperesi perbeli legitimáció hiányára az elsőfokú eljárás során szintén nem hivatkozott, ezt az érvelését kizárólag a fellebbezésében adta elő, így a kifejtettek alapján erre a Pp. 373. § (2) bekezdése értelmében alappal a fellebbezésében már nem hivatkozhat, a fenti érvelés egyébként sem foghat helyt.

[33] A rendelkezésre álló adatok szerint ugyanis a felperesi jogelőd az adós felszámolási eljárásában a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelező volt, aki a követelését utóbb a felperesre engedményezte. A felperes ezáltal a Ptk. 6:193. § (2) bekezdése értelmében a korábbi jogosult, vagyis a hitelező helyébe lépett, és jogosult volt a Cstv. 33/A. § (11) bekezdése szerinti per megindítására. A felperes hitelezői minősége, a perbeli legitimáció fennállása igazolt. Megjegyzi az ítéltábla, hogy az alperes ellen folyamatban volt felelősségi eljárásban a Kúria által hozott Gfv.VI.30.461/2021/7. számú ítéletben szintén felperesként szerepel a jelen eljárás felperese.

[34] Úgy szintén nem teszi kétségessé a felperes perbeli legitimációjának fennállását az engedményezési szerződés létre nem jöttére történő fellebbezési hivatkozás sem, mivel az engedményezés szabályaiból nem következik, hogy az csak ellenértékkel, illetve annak feltüntetésével történhet. Ebből következően alaptalan ez a fellebbezési érvelés is, nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy az engedményezési szerződés létre nem jött szerződésnek minősülne, amit a bíróságnak hivatalból kellett volna észlelnie.

[35] Tévesen kérte negyedleges fellebbezési kérelmében az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását az alperes által érvényesíteni elmulasztott követelés elévülésére, illetve az összegszerűség vitatott voltára hivatkozással, ugyanis adott marasztalási perben az alperesi felelősség jogalapja és a felelősség mértéke már nem vizsgálható.

[36] A marasztalási per előkérdésének minősülő ún. megállapítási perben az alperes felelőssége a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének első fordulata, azaz a bekövetkezett vagyonsökkenés alapján került megállapításra, a bíróság a jogalap és az összecszerűség tekintetében e perben folytatta le a szükséges bizonyítási eljárást. A marasztalási perben a Cstv. 33/A. § (11) bekezdésében foglaltak alapján – egyebek mellett – az vizsgálható, hogy a hitelező bejelentett hitelezői igénye az adós felszámolási eljárásában milyen összegben térült meg. A marasztalási perben érvényesített igény nem haladhatja meg a megállapítási perben meghatározott összeget.

A fentiek alapján ezért tévesen hivatkozott az alperes a vagyonsökkenés alapjaként megjelölt, érvényesíteni elmulasztott követelések elévülésére. Megjegyzi azonban az ítéltábla, mint arra a Kúria a felülvizsgálati eljárás során hozott Gfv.VI.30.461/2021/7. számú határozatában rámutatott, az adósi követelések érvényesítése, azok bejelentése esetén megtérülés volt várható, amit az érintett követelések kötelezettjeinek felszámolási eljárásából, illetve felszámolótól származó okiratok igazolnak ([34] bekezdés).

Rámutat emellett az ítéltábla arra is, hogy a követelések esetleges elévülése sem eredményezhetné a marasztalási kereset alaptalanságát, mert az elévülés bekövetkezése is a vezető felelősségi körébe tartozik.

[37] Az összecszerűség vitathatósága kapcsán előadottak sem foghatnak helyt, ugyanis a kifejtettek szerint e körben pusztán az vizsgálható, hogy az érvényesített igény – figyelembe véve a felszámolási eljárás során megtérült követelést – nem haladhatja meg a felelősséget megállapító perben megállapított felelősség, vagyis az okozott vagyoni hátrány mértékét. A felperes ugyanis legfeljebb azon összeg vonatkozásában kérheti az alperes marasztalását, amely összeg erejéig a bíróság az alperes felelősségét megállapította.

[38] Az alperes fellebbezésében sérelmezte továbbá, hogy a törvényszék az elsőfokú eljárás során előterjesztett költségmentesség iránti kérelmének az elbírálását elmulasztotta, és tévesen kötelezte 1.500.000 forint eljárási illeték megfizetésére. E körben az eljárás szabálytalansága elleni kifogást is előterjesztett, továbbá kérte az Alkotmánybíróság eljárásának a kezdeményezését.

[39] Tekintettel arra, hogy a Pp. 156. § (1) bekezdése alapján előterjesztett eljárás szabálytalansága elleni kifogás az elsőfokú eljárás szabálytalansága ellen irányul, melynek elbírálására a (2) bekezdésben írt szabályozásból kifolyólag a másodfokú bíróság nem jogosult, így az ítéltábla az e körben előadottakat az illetékviselés körében előterjesztett fellebbezés kapcsán értékeli.

[40] A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy az alperes a 2021. november 17. napján előterjesztett 5. sorszámú ellenkérelmében az elsőfokú bíróságtól – egyebek

mellett – elsődlegesen személyes költségmentesség, másodlagosan illetékfeljegyzési jog engedélyezését is kérte. A törvényszék azonban anélkül, hogy a kérelem tárgyában döntött volna, meghozta az eljárást befejező határozatát, és a pervesztes alperest kötelezte a felmerült perköltség, köztük az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.

[41] Az alperes alappal hivatkozott fellebbezésében a törvényszék jogszabálysértő eljárására, ugyanis anélkül hozta meg az alperest fizetésre kötelező határozatát, hogy az előterjesztett kérelmet elbírálta volna.

Mivel azonban a költségmentesség iránti kérelem elbírálásához szükséges adatok az ítéltábla rendelkezésére álltak, és az elsőfokú bíróság is időközben a fellebbezésben ismételt előterjesztett költségmentesség iránti kérelmet elbírálva az alperes számára személyes költségmentességet engedélyezett, a másodfokú bíróság az eljárási szabálysértést orvosolva, az elsőfokú eljárásra kiterjedő személyes költségmentességet engedélyezett az alábbiakra figyelemmel az alperes számára.

[42] Az alperes a költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét a Budapest Főváros Kormányhivatal XII. Kerületi Hivatala által 2021. december 6. napján kiállított egyéb2 számú Hatósági Bizonyítvánnyal támasztotta alá, melyben a hatóság 2021. december 6. napjától 2022. december 5. napjáig az alperes szociális rászorultságát egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából megállapította. A Hatósági Bizonyítvány érvényessége az elsőfokú eljárás idejére esett, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontja 2022. december 1. napja volt.

A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja eltérést meg nem engedő módon rögzíti, hogy a fél részére költségmentességet kell engedélyezni, ha a fél közgyógyellátásban részesül vagy egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságát állapították meg. Mivel jelen esetben ez utóbbi feltétel teljesülését az alperes bizonyította, ezért az ítéltábla az elsőfokú eljárási illetékre kiterjedő költségmentesség iránti kérelmének helyt adott és a Pp. 94. § (1) bekezdés a) pontja alapján alperes részére személyes költségmentességet engedélyezett.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezés szerint a feltételek fennállása esetén a költségmentességet az alperes részére engedélyezni kell, ezért alaptalanul kérte a felperes a fellebbezési ellenkérelmében a törvényszék által engedélyezett költségmentesség megvonását.

[43] Az alperes e jogorvoslati kérelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének c) pontjára hivatkozással indítványozta az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését a Pp. 95. § és 96. §-ának az Alaptörvénnyel való összhangja megállapítása iránt. Álláspontja szerint a Pp. hivatkozott rendelkezései Alaptörvény ellenesek, csorbítják a kedvezőtlen anyagi helyzetben lévő személyek bírósághoz fordulási jogát az eljárási költségek viselése okán.

A Pp. 131. § (2) bekezdése szerint a bíróság (1) bekezdés szerinti eljárását az a fél kezdeményezheti, aki szerint a folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenes vagy nemzetközi szerződésbe ütközik.

[44] Mivel jelen eljárásban a feleket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés v) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg, és mivel az alperes számára az ítéltábla személyes költségmentességet engedélyezett, ezért az általa hivatkozott jogsérelem a folyamatban lévő ügyben fel sem merülhet. A felperes szükségtelenül róta le az eljárási illetéket a keresete előterjesztésekor, melyet visszaigényelhet, míg az alperest az általa hivatkozott hátrány pervesztessége esetén sem éri.

[45] Nem alapos azonban az alperes fellebbezési hivatkozása a megítélt jogtanácsosi munkadíj mértéke tekintetében. Az ítéltábla nem osztotta az alperes fellebbezési álláspontját, az első fokon megítélt munkadíj összeget nem találta eltúlzott mértékűnek, azt az elsőfokú bíróság a pertárgy értéke alapulvételével helytállóan állapította meg, annak mérséklésére vonatkozó körülmény nem merült fel.

Az alperes a munkadíj eltúlzott volta tekintetében kizárólag azzal érvelt, hogy a jelen per egy egyszerű, automatizmuson alapuló folyamánya a megállapítási pernek, így a díj nem áll arányban a kifejtett tevékenységgel. Ez az érvelés azonban nem foghat helyt, mert bár a marasztalási pernek valóban előfeltétele a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott ún. megállapítási per, azonban a marasztalási per ettől elkülönül, mely perben más tényállási elemek megvalósulásának az igazolása szükséges, mely kapcsán jelentőséggel bír a per tárgyának az értéke is. Olyan körülmény pedig nem merült fel, mely az IM rendelet alapján megállapítható mértékű díj csökkentését indokolta volna.

[46] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az ügy érdeme és a felperes részére megítélt jogtanácsosi munkadíj vonatkozásában, annak helytálló indokai alapján a Pp. 383. § (2) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta, míg az alperes részére engedélyezett személyes költségmentességre tekintettel az eljárási illeték kapcsán megállapította, hogy az 1.500.000 forint illeték az állam terhén marad.

[47] A felperes az Itv. 62. § (1) bekezdésének v) pontja által biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére szükségtelenül megfizetett 1.500.000 forint elsőfokú eljárási illeték visszaigénylésére jogosult az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján.

[48] A fellebbezés túlnyomórészt nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdés alapján az alperes megfizetni tartozik a felperes részére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint (5) bekezdése alapján megállapított 515.375 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat, melynek összegét az ítéltábla felszámított 553.325 forint + áfa összeggel szemben a jogszabály szerint számítható összegben állapította meg.

Figyelemmel az alperes részére engedélyezett költségmentességre, az Itv. 46. § (1) bekezdésében foglaltak szerint számított másodfokú eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2023. március 22.

Dr. Czifra Veronika Spiegelbergerné dr. Pofonka Mariann	Dr. Horváth Andrea
a tanács elnöke	előadó bíró
	bíró